

2022

M.A.

4th Semester Examination

SANSKRIT

PAPER—SAN-402

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः। (देवनागर्या)

SAN-402A (POETICS-IV)

Group - A

1. प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

2×2

(a) का नाम वक्रता?

(Turn Over)

(b) काव्यालंकारकरणस्य आदिदैवतभूता देवी का ? सा कुत्र नृत्यति?

(c) कुन्तकेन काव्यस्य कतिमार्गाः स्वीकृताः?

2. द्वयोः व्याख्या कार्या —

2×4

(a) धर्मादिसाधनोपायः सुकुमारक्रमोदितः।

काव्यबन्धोऽभिजातानां हृदयाह्लादकारकः॥

(b) शरीरं चेदलंकारः किमलंकुरुतेऽपरम्।

आत्मवनात्मनः स्कन्धं क्व चिदप्यधिरोहति॥

(c) चतुर्वर्गफलास्वादमप्यतिगक्रम्य तद्विदाम्।

काव्यामृतरसेनान्तश्चमत्कारो वितन्यते॥

3. एकः प्रश्नः समाधेयः —

1×8

(a) कुन्तकसम्मतं शास्त्रीयप्रयोजनमालोच्यताम्।

(b) कुन्तकसम्मतं काव्यस्य सामान्यलक्षणं सोदाहरणं स्पष्टीक्रियताम्।

Group - B

4. प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

2×2

(a) को बुद्धिमान्शिष्यः?

(b) मनसः एकाग्रता कीदृशी?

(c) तिङ्वृत्तिः कतिधा? काश्च ताः?

5. द्वयोर्व्याख्या कार्या —

2×4

(a) त्रिधा च सा स्मृतिः मतिः प्रज्ञेति।

(b) सततमभ्यासवशतः सुकुवेः वाक्यं पाकमायाति।

(c) सा हि बुद्धिविकाशकामधेनुः।

6. एकः प्रश्नः समाधेयः —

1×8

(a) का नाम प्रतिक्षा? सा कतिविधा? तासां स्वरूपं राजशेखरानुसारं
व्याख्यायताम्।

- (b) काव्यमीमांसाकारेण कवीनां कति भेदा अङ्गीकृताः? तत्र को वा रसकविः? कविविभागेषु कोऽवरः? सोदाहरणं विलिख्यताम्।

SAN-402B (SAMKHYA-YOGADARSANA)

Group - A

1. प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

2×2

- (a) आधिभौतिकं दुःखं किम्?
- (b) सांख्यशब्दस्य व्युत्पत्तिलभ्यार्थं निरूपयत।
- (c) वस्तुनोनुपलब्धौ कारणं किम्?

2. द्वयोः व्याख्या कार्या —

2×4

- (a) मूलप्रकृतिरविकृतिर्महदाद्याः प्रकृतिविकृतयः सप्त।